

Lad os tale om **værdier**

- værdier i virksomheders
samarbejde med skoler

Indholdsfortegnelse

1	Forord
2	Seks værdiordner
4	Arbejdskraft
6	Synlighed
8	Socialt ansvar
10	Faglighed
12	Inspiration
14	Gæstfrihed
16	Skema over værdier

Forord

Når skoler og virksomheder samarbejder, åbnes der for en vifte af muligheder for fælles værdiskabelse. Virksomhedsmedarbejdere, lærere, kommunale medarbejdere og ledere ser flere og nogle gange forskellige værdier i samarbejdet.

Det er ikke nødvendigt for et produktivt samarbejde, at alle deltagere ser de samme værdier i samarbejdet. Men værdierne kan blive sat på prøve i konkrete situationer, når virksomhedsmedarbejdere, lærere, kommunale medarbejdere, ledere og andre aktører samskaber elevaktiviteter i praksis.

Skolevirksomhedssamarbejde er et åbent samarbejde med få lovgivningsmæssige krav og retningslinjer for samarbejdet. Det giver muligheder, men det stiller også krav til deltagerne om at tale med hinanden om, hvad målene for det enkelte samarbejde skal være, hvad ens egen rolle og bidrag skal være, og hvad der kan forventes af ens samarbejdspartnere.

Med denne folder sætter vi spot på værdier, som virksomheder tillægger samarbejdet med skoler. Folderen er baseret på en interview- og observationsundersøgelse i 24 danske små, mellemstore og store virksomheder. De værdier, som virksomhederne i undersøgelsen ser i skolesamarbejde, kan tegnes op i seks grupper af værdier. Det er en kvalitativ undersøgelse, og deltagere i skolevirksomhedssamarbejde kan have andre værdier end dem, undersøgelsen har indfanget.

Vi håber, at værdioversigten i denne folder vil give inspiration til samtaler om ønsker og forhåbninger til hinanden og sig selv i det fælles skolevirksomhedssamarbejde til gavn for børn og unge.

God læselyst!

Seks værdiordner

Virksomheder ser flere værdier i samarbejdet med skoler. De værdier, der har betydning for virksomhederne i undersøgelsen, kan tegnes op i seks grupper af værdier – det vi kalder værdiordner:

- Arbejdskraft
- Synlighed
- Socialt ansvar
- Faglighed
- Inspiration
- Gæstfrihed

Der kan i praksis opstå spændinger imellem værdierne, men de kan også sameksistere fredeligt side om side eller kan væve sig sammen i kompromisser.

Hvad er et godt samarbejde, og hvad forventer jeg af min samarbejdspartner og af mig selv?

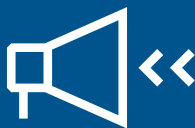
Værdierne har betydning for, hvad virksomhederne oplever som et godt samarbejde. De forskellige værdier medfører også forskellige forhåbninger og forventninger til egne og ens samarbejdspartneres bidrag og roller.

Arbejdskraft

Faglighed

Synlighed

Inspiration

Socialt ansvar

Gæstfrihed

"Vi gør det også, fordi vi har brug for ressourcen. Vi har brug for kompetencen. Om det er om 3 måneder, 6 måneder, 2 år, 5 år eller ti år."

Virksomhedsmedarbejder

"Det er et spørgsmål om, at industrien skal sørge for, at der er en fødekæde af interesserede unge mennesker fra folkeskolen og herud til."

Virksomhedsmedarbejder

Arbejdskraft

Arbejdskraft

Et værdifuldt samarbejde styrker fødekæden

Virksomheder kan mangle arbejdskraft eller kan være bekymrede for at komme til at mangle arbejdskraft i fremtiden. I det lys er et værdifuldt samarbejde et samarbejde, der styrker 'fødekæden' eller 'tandhjulene' fra skole til valg af uddannelse og job. Samarbejdet er en investering, og fokus er på virksomhedens konkurrenceevne, ressourcer og det at være efterspurgt af de unge som branche og som arbejdsplads.

Roller

Virksomhedsmedarbejdere ser det som deres rolle at give elever et indblik i virksomhedens jobfunktioner og dagligdag som arbejdsplads. Lærernes rolle er at skabe grundlag for, at eleverne er nysgerrige over virksomheden som arbejdsplads.

Udfordrende situationer

Situationer, hvor elever på virksomhedsbesøg er tilbageholdende, fx med at stille spørgsmål, kan gøre virksomhedsmedarbejdere i tvivl, om virksomheden er en relevant arbejdsplads for samarbejdet. Samarbejdet kan i denne værdioptik også blive udfordret, hvis virksomheder oplever, at samarbejdet indebærer et stort ressourcetræk.

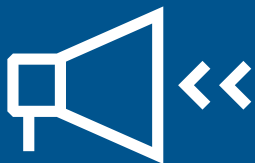
Forslag til samtalespørgsmål

- Hvordan sikres match imellem elevernes interesser og virksomhedens jobfunktioner?
- Hvordan udvælges elever til besøg på virksomheder (hele klasser eller enkelte elever)?
- Hvor meget tid og kræfter skal parterne lægge i samarbejdsaktiviteterne?

"Der er jo mange, der har sagt, når de går forbi det her hus, at de ikke aner, hvad der er inde i det. Den synlighed, vi skal have i byen, kan vi få igennem samarbejde."

Virksomhedsmedarbejder

Synlighed

Synlighed

Kommunikation på sociale medier og i lokalområdet

En del virksomheder oplever at leve en relativt anonym tilværelse. For dem er samarbejdet også en mulighed for at gøre virksomheden mere synlig ikke bare over for eleverne, men også bredere set. Et godt samarbejde er i den forståelseshorisont et samarbejde, der styrker virksomhedens kommunikation i lokalområdet eller nationalt eller skaber synlighed om de sociale dagsordner, som virksomheden arbejder for, fx den grønne omstilling.

Roller

Virksomhederne værdsætter, når medarbejdere hos dem selv, i kommunen, på skolen eller hos tredjepartsaktører skaber lokal synlighed i forbindelse med samarbejdet og bredere omtale på sociale medier eller andre brede kommunikationskanaler.

Udfordrende situationer

Et samarbejde, hvor der mangler dialog om formidling af samarbejdets aktiviteter udadtil, eller samarbejder, der fører til negativ omtale, kan mindske virksomhedens ønske om deltagelse.

Forslag til samtale spørgsmål

- Hvilken betydning har kommunikation og omtale for deltagerne i samarbejdet?
- Hvilke muligheder har deltagerne for at kommunikere udadtil om de fælles elevaktiviteter?

"Vi skal rapportere på både safety, sustainability og CSR, som nu hos os hedder ESG."

Virksomhedsmedarbejder

"Det giver også sådan en – det er stort at kalde det en højere mening – men det er ikke bare at gå på arbejde for at producere, men vi engagerer os også og hjælper unge på vej."

Virksomhedsmedarbejder

Socialt ansvar

Socialt ansvar

Strategi og personligt engagement

Socialt ansvar har betydning i virksomhedernes skolesamarbejde på to måder: Som en virksomhedsstrategi og som et personligt engagement. Nogle virksomheder har en ESG- eller CSR-strategi og ser deres samarbejde med skoler som en del af virksomhedens strategiske mål. Derudover har socialt ansvar også betydning som et personligt engagement hos virksomhedsledere og -medarbejdere. For dem er et værdifuldt skolesamarbejde et meningsfuldt samarbejde, som hjælper børn og unge eller bidrager til at løse en fælles samfundsmæssig udfordring.

Roller

Virksomhedsmedarbejdere og -ledere ser det som deres rolle at bidrage til at løfte sociale udfordringer og hjælpe børn og unge. I denne værdiorden ses virksomhedsmedarbejdere, lærere, kommunale medarbejdere og andre deltagere i samarbejdet som del af et (lokal)samfundsfællesskab med fokus på at involvere sig i fællesskabet.

Udfordrende situationer

Situationer, der kan udfordre disse værdier, er, hvis samarbejdets sociale bidrag er uklare for virksomhedsmedarbejdere. Det kan ske i situationer, hvor virksomhedens samarbejdspartnere fokuserer på andre værdier, fx arbejdskraft og aktiviteter om job og uddannelse.

Forslag til samtale spørgsmål

- Hvilke eventuelle virksomhedsstrategier eller -politikker skal samarbejdet samtænkes med?
- Har samarbejdet et socialt sigte for deltagerne og i givet fald hvilket?

"Vi vil gerne, at det bliver sat ind i en faglig kontekst, når de er ude hos os. Så hvis det er med en naturfagslærer fx, så har de måske arbejdet med vandkredsløb."

Virksomhedsmedarbejder

Faglighed

Faglighed

Samtænkning med undervisningen

På tværs af de mangfoldige fag, som virksomheder i skolesamarbejder favner, træder faglighed frem som vigtig for virksomhederne. Virksomheder er optagede af elevaktiviteternes faglige indhold og samtænkning med undervisningen. I faglighedens værdiorden er centrale værdier kvalitet, effektivitet og faglig dedikation.

Roller

Ledere og medarbejdere i virksomhederne værdsætter, når lærere sætter deres pædagogiske, didaktiske og fag-faglige viden i spil i en dialog om planlægning og forventningsafstemning om de fælles aktiviteter. Virksomhedsmedarbejdere og -ledere er også optagede af, hvordan deres egen faglighed kan bidrage til skolens mål og omsættes til faglig læring hos eleverne.

Udfordrende situationer

Det kan give anledning til skuffelse hos virksomheder, hvis lærere og andre samarbejdspartnere er tilbageholdende med at byde ind med deres faglige kompetencer og viden i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af fælles aktiviteter.

Forslag til samtalespørgsmål

- Hvilket fagligt indhold ønsker lærere og virksomhedsmedarbejdere i aktiviteterne?
- Hvordan samtænkes aktiviteter på virksomheden med undervisningens faglige mål?
- Hvordan skabes en effektiv samarbejdsproces?

"Det, der betyder mest, er jo den spørgelyst, når de er herude."

Virksomhedsmedarbejder

"Vi virksomheder hjælper jo hinanden. Jo flere, der gør det [skolesamarbejde], jo bedre er det jo. Nogle gør det meget, og nogle gør det lidt. Der skal så lidt til for at inspirere hinanden."

Virksomhedsmedarbejder

Inspiration

Inspiration

Nysgerrighed og begejstring

Virksomheder går også ind i skolesamarbejde for at inspirere og for selv at blive inspireret. I kontakten med børnene og de unge værdsætter virksomheder, når børnene og de unge stiller spørgsmål og er nysgerrige, og når samarbejdet skaber energi og begejstring.

Roller

Virksomhedsmedarbejdere og -ledere ser det som deres rolle at skabe interesse og er optagede af, hvordan de bedst kan inspirere eleverne og fremme deres nysgerrighed. Virksomheder sætter også pris på selv at blive inspireret. Det kan være fra lærere, der bidrager med ideer, engagement og passion i samarbejdet. Det kan også være fra kommuner eller andre faciliterende aktører, der giver virksomhederne ideer til aktiviteter for elever.

Udfordrende situationer

Hvis elever og lærere er tilbageholdende eller tavse ved besøg på virksomheder, eller når virksomhedsmedarbejdere besøger skoler, kan den manglende interaktion skabe tvivl hos virksomhedsmedarbejdere, om de er lykkedes med at skabe inspirerende oplevelser. Manglende forventningsafstemning om elevernes faglige niveau, fx i arbejdet med opgaver og udvikling af elevprodukter, kan føre til tvivl hos virksomheden, om eleverne er blevet inspireret af samarbejdet.

Forslag til samtalespørgsmål

- Hvordan kan der skabes de bedste forudsætninger for gensidig inspiration i samarbejdet?
- Hvordan kan både ekspressive og mere stille udtryk for nysgerrighed få plads i samarbejdets aktiviteter?

"Du skal ind og se et produktionsanlæg, du skal mærke pulsen, du skal se robotterne og alt det der, for at du tænker wauw."

Virksomhedsmedarbejder

"Vi har nogle temaer næste gang, hvor eleverne bare skal komme og tage forældrene med, og eleverne viser rundt og fortæller. Så bruger vi lidt af vores udstyr på at lave lidt at spise, og vi giver en øl og en sodavand."

Virksomhedsmedarbejder

Gæstfrihed

Gæstfrihed

At åbne dørene til sit professionelle hjem

Deltagere i skolevirksomhedssamarbejde er ofte også i en gæst-vært relation. Virksomhedsmedarbejdere og -ledere åbner ved besøg fra skoler dørene til deres professionelle 'hjem'. I disse nære situationer er centrale værdier opmærksomhed, hensynsfuldhed og tillid.

Roller

Virksomhedsledere og -medarbejdere ser det som deres rolle at tage godt i mod ved besøg på virksomheden og vise deres virksomhed frem. Medarbejdere og ledere vil gerne tage godt imod og få gæsterne til at føle sig godt tilpas og byder ofte på noget, fx en sodavand, som en værtsgestus over for deres gæster.

Udfordrende situationer

At åbne dørene til sit professionelle hjem indebærer også at vise noget frem, der kan have personlig betydning. Det kan være, at virksomhedsdeltageren er ejer af virksomheden eller er en medarbejder, der har arbejdet i virksomheden i mange år. Skuffelse kan opstå i de nære situationer, hvis virksomheden oplever, at der mangler hensynsfuldhed over for virksomhedens faciliteter eller forståelse over for fx medarbejderes stolthed over deres arbejde.

Forslag til samtalespørgsmål

- Hvilke særlige kendetegn er der ved virksomheden eller skolen, som kan virke fremmede eller være ukendte for gæster?
- Hvilke forventninger har vi ved besøg hos hinanden?

Værdier i skolevirksomhedssamarbejde

	Arbejdskraft	Synlighed	Socialt ansvar
Værdi	Konkurrenceevne Efterspørgsel Økonomi	Omtale Omdømme	Fællesskab Hjælpe Mening
Det værdifulde skolesamarbejde	Styrker fødekæden fra skole til job	Skaber positiv omtale	Bidraget til en kollektiv sag
Den værdifulde samarbejdspartner	Arbejdsplads Arbejdskraft	Kommunikator	Samfundsinvolveret

Tabel 1 (Hjerrild Carlsen 2025): Model med afsæt i Boltanski og Thévenots model om værdiordner (2006 (1991))

Faglighed

Kvalitet
Effektivitet
Faglig dedikation

Har fagligt indhold

Professionel

Inspiration

Kreativitet
Energi

Skaber begejstring

Nysgerrig
Inspirerende

Gæstfrihed

Tillid
Genkendelse
Respekt

Tager hensyn til
hinanden

Vært
Gæst

Forfatter: Mathilde Hjerrild Carlsen, ph.d. og forskningsprojektleder
Naturvidenskabernes Hus
Oktober 2025

Denne folder er udarbejdet på baggrund af undersøgelsen *Virksomheders værdier i samarbejde med skoler* som del af forskningsprojektet *Organisering af samarbejde mellem grundskoler og erhverusliv i Danmark*.

Læs rapporten om undersøgelsen bag folderen:

Find folderen digitalt:

